

Posudek oponentky diplomové teoretické práce Pavly Sobotové

Filmař pedagogem aneb praktický sborník pedagogických přístupů a postupů

(Manuál pro začínajícího pedagoga - studenta FAMU)

Práce je pokusem o manuál pro začínající pedagogy - absolventy FAMU, který by jim měl usnadnit jejich pedagogickou činnost a představit existující přístupy k filmové výchově. Cílem práce bylo „vytvořit sborník praktických rad a postřehů z letitých zkušeností pedagogů pohybujících se v živém terénu“.

Studentka sama přiznává, že se jedná o „necelivé a neobjektivní dílo“, což může být i vlivem „vlastního metodologického přístupu“. S tím nelze než souhlasit – metoda sbírání rozhovorů, navíc jejich přepis v téměř původní podobě, se neukazuje jako ta nejlepší. Bylo by nosnější, a mimochodem i férovější vůči dotazovaným, poslat otázky a nechat je vypracovat odpovědi v písemné podobě. Doslovně přepsané rozhovory se hodí spíš do přílohy, než aby se staly jednou ze zásadních součástí diplomové práce. Stejně tak ukázky z jednotlivých lekcí patří spíš do oddílu Přílohy, včetně obrazových materiálů nebo hodnocení pedagogické činnosti autorky její kolegyní.

Práci by prospěla promyšlenější struktura – absolvent FAMU může pracovat s dokumentárním, hraným či animovaným filmem či s jejich kombinacemi, v rámci jiných předmětů nebo samostatného předmětu filmová výchova, což umožňují rámcově vzdělávací plány. Lze učit o kinematografii, historii filmu, zásadních filmových dílech, tvůrčích postupech nebo pojmout práci s filmem např. jako součást mediální výchovy. To vše jsou podle mého názoru užitečné informace, které by mohly být v zamýšleném manuálu budoucímu absolventu FAMU prospěšné. V budoucím manuálu by mohlo být nějaké úvodní nebo závěrečné zamyšlení nad tím, proč je třeba věnovat filmové výchově pozornost, jaká jsou její pozitiva a zároveň také jaká úskalí jsou s ní spojena, jinými slovy na co by si měl absolvent FAMU dát pozor, čeho se vyvarovat. Bylo možné včlenit méně stručné zamyšlení nad tím, k čemu je filmová výchova dobrá, jaké jsou dosavadní zkušenosti u nás i v zahraničí. Příčinou ale může být, že podobným tématům se už věnovala autorka či jiný student v bakalářské práci. Z formálního hlediska jsou nedostatkem gramatické chyby, především v prepisech rozhovorů, a určitě chybí i více teoretických zdrojů,

odkazů na odbornou literaturu, byť je jí třeba poskrovnu. Postrádám úplnější přehled programů či projektů, které se filmové výchově věnují - např. projekt Film a škola nebo evropský projekt Kreativní Evropa - Media, jehož výzva měla za následek vznik Rámce filmové výchovy (2015).

Cenné je seznámení s jinými přístupy, byť např. v případě programu Jeden svět na školách informace o projektu neříkají to podstatné. Autorka práce zmiňuje např. Doc Alliance Academy (Natálie Ostrouchová, Viola Ježková), My Street Films, Aeroškola – projekty Bohdana Bláhovce (desetidílný kurz pro dospělé) nebo Kláry Doležálkové (Pozorovatelna), Národní filmový archiv a jeho portál www.filmvychova.cz, Asociaci pro filmovou a audiovizuální výchovu či individuální aktivity na konkrétních školách (Viola Ježková na Arcibiskupském gymnáziu v Praze a sama autorka práce na ZŠ Livingstone v Čakovicích). Informace o těchto projektech a přístupech jsou mnohem bohatší, nabízejí v podstatě velmi slušný vhled do způsobu práce jednotlivých pedagogů či protagonistů. Pozitivní jsou reflexe přístupů v kapitole Pedagogické zkušenosti studentů (slyšel by jí lépe formulovaný název), včetně kritických postřehů jako např. v případě analyzování přístupu Bohdana Bláhovce (upozornění na problematické dělení aktivních a pasivních rolí v kurzu, kdy aktivita zůstává na pedagogovi). Podobnou reflexi by možná bylo dobré provést i u ostatních projektů či přístupů, třeba v podobě samostatné kapitoly jako důležitého výstupu této diplomové práce – pokud autorka zvažuje doktorandské studium, jeví se diplomová práce jako dobrý základ pro její další výzkum.

Ocenit je třeba i uvedení výstupů průzkumu, který NFA realizoval v letošním roce, především pak ty, jež se zabývají důvody absence filmové/audiovizuální výchovy na ZŠ a SŠ. Závěrečné shrnutí zahrnující doporučení pro kolegy absolventy je sympatické, i když je toho víc, co by bylo dobré a potřebné vzkázat. Je ale osobní, prožité a v tomto ohledu cenné. Rozsah práce je vysoko nad požadovaný počet stran, je vidět, že autorka věnovala tématu hodně času a osobního zaujetí. Podařilo se jí otevřít velmi potřebné téma, které dosud není nijak komplexně zpracováno.

Diplomovou teoretickou práci doporučuji k obhajobě.

V Praze 24. 9. 2017

Mgr. Vlasta Urbanová
oponentka diplomové teoretické práce